

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Снежина Величкова Врангова-Петкова,
Катедра „Теория на музиката” към ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”

относно

конкурс за заемане на академичната длъжност „професор”

в научна област 8. Изкуства,
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
специалност *КЛАСИЧЕСКО ПЕЕНЕ* към

Вокален факултет, катедра „Класическо пеене”,

НМА „Проф. Панчо Владигеров”,

обнародван в Държавен вестник, бр.78 от 21.09. 2018 г.

1. Данни за конкурса – Конкурсът за професор в професионалното направление „музикално и танцово изкуство”, специалност „класическо пеене” е обявен за нуждите на Катедра „Класическо пеене” към Вокален факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров”. Единственият кандидат в него – доц. д-р Иванка Нинова – отговаря на изискванията за участие по реда на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на НМА за прилагане на закона за развитието на академичния състав в РБ. Всички процедурни етапи на конкурса са преминали в срок, съгласно нормативната уредба.

2. Данни за кандидата и материали за участие в конкурса – потомък на род с основополагащо значение за българската музикална култура, доц. д-р Иванка Нинова е родена във Видин и, отрано изявявайки яркия си музикален талант, получава професионалното си образование последователно в Плевенското музикално училище със специалност „оперно пеене” при Дора Гложенска и БДК (днес НМА „Проф. Панчо Владигеров”), в класа на проф. Лилия Стефанова. Завършвайки през 1983 година, тя слага началото на творчески път, който, от днешна гледна точка,

изглежда респектиращо и впечатляващо с многообразието и хармоничността на изявите в него. В началото му са петте години (1983-1989) като хорист и изпълнител на солови партии в НФХ „Светослав Обретенов” – време, в което Иванка Нинова има възможност да навлезе в богат хоров и кантатно-ораториален репертоар и да формира широта на интересите си. Следващата година, 1989-та, е определяща – това е годината, в която певицата става лауреат на конкурса „Вердиеви гласове” в Бусето, Италия, но и печели конкурс за солист в Софийска опера, където дебютира в операта „Дон Карлос” в ролята на принцеса Еболи и където вече тридесет години изпълнява най-значимите мецосопранови роли в репертоара (Амнерис, Фенена, Прециозила, Федора, Принцеса ди Буйон, Сузуки, Кармен и др.). Универсален глас и търсец изпълнител, Иванка Нинова не се ограничава само в оперния жанр – тя заявява пиетет и към кантатно-ораториалния („Месия” от Хендел, реквиемите от Моцарт и Верди, „Стабат матер” от Перголези и Росини, Симфония №9 от Бетовен) и камерния репертоар, участва в първите изпълнения за България на редица творби, сред които Реквием от Дворжак, „Пролетна симфония” от Бритън, Симфония №2 Дим. Тъпков (изреждане, което си позволявам да направя, за да придам конкретика на представата за репертоара ѝ, огромен като мащаб, историко-стилистичен и жанров диапазон, но най-вече – като постижение от гледна точка на художествените достойнства на представянето му). Още в началото на този професионален и творчески път Иванка Нинова залага и една много важна и органично изразяваща щедрата природа на дарованието ѝ линия – педагогическата. Започвайки работа през 1992 година в НМА „Проф. Панчо Владигеров” като асистент на проф. Лилия Стефанова, а, след конкурс, от следващата година – и като редовен преподавател по класическо пеене, тя рано постига сериозни резултати като вокален педагог. Призът (първа награда и златен медал) на нейната ученичка, мецосопранът Петя Петрова, от XI Международен

конкурс за млади оперни певци „Борис Христов” в София (1996), където Иванка Нинова е най-младият педагог, е може би първата голяма заявка за талант в областта, който във времето се потвърждава. След години на работа с изтъкнати наши и чужди диригенти и режисьори, гастроли в страната и чужбина, участия в престижни национални и международни фестивали, записи, водени майсторски класове и активна педагогическа дейност, през 2017 година доц. Иванка Нинова защитава и докторска ОКС с дисертация на тема „Вокално-сценичното и песенно творчество на Димитър Попов и неговото значение в музикалния живот на България в началото на ХХ век”.

В настоящия конкурс доц. д-р Иванка Нинова участва основно с:

1. Творческите си постижения в ролите на: **Амнерис** в оп. „Аида“ от Дж. Верди със спектакли на сцените на Софийска опера (2016, 2017, 2018 г.), Румъния (2007 и 2008 г.) и Германия (2008 и 2010 г.), **Сантуца** в операта „Селска чест” от П. Маскани на театрални сцени в Румъния (2004) и Германия (2005), **Сузуки** в оп. „Мадам Бътерфлай“ от Дж. Пучини на сцената в театър „Астра“, Малта (2001г.), Крайова – Румъния (2004, 2007–2009 г.), Вевé, Висп и Цуг – Швейцария (2005г.), Софийска опера (2005–2017 г.), Палма де Майорка (2005 г.), Фулда и Рюселсхайм – Германия (2005 г.), Дюрен, Швайнфурд – Германия (2008 г.) и **Майката** в оп. „Янините девет братя“ от Любомир Пипков на сцената на Софийска опера (2018 г.)
2. Общо 135 спектакъла (23 оперни заглавия) и концерти на национална и световна сцена
3. Педагогическите си постижения в периода 2001 – 2018 година със специален акцент върху съвместните ѝ концерти и спектакли с нейни възпитаници на национални и международни сцени
4. Ръководството на 13 майсторски класа и оперни уъркшопа в страната и чужбина (Македония, Молдова, Южна Корея, Канада)
5. Научните приноси в дисертационния си труд и издадената върху неговата база книга „Димитър Попов – живот и дело”, както с и участията си в две конференции, с които социализира и популяризира основни идеи в него

3. Художественотворчески, педагогически и научни приноси на кандидата

Доц. д-р Иванка Нинова е забележителен творец – певец и артист, чиито вокални качества и въздействащи сценични превъплъщения в последните 30 години с право са ѝ извоювали място сред ярките фигури на съвременното оперно изкуство. Нейните достойнства като изпълнител са рано забелязани и са откроявани в редица отзиви в специализираната преса, както в страната, така и в чужбина – в Амнерис, тя показва „технически подготвен, кадифен и зрял глас”, като Сузуки – „силен, щедър глас, музикалност и емоционална обвързаност”, но също и „демонстрира един красив глас, с широк диапазон, добре овладян (...) с едно истинско преживяване на ролята”. С нюансите и експресивните възможности на гласа си, изравнен и овладян до инструментално качество и с богатата си култура, Иванка Нинова е певец, който е в състояние да постига стилистична специфика и образно-драматургична характерност в произведения, принадлежащи към различни епохи и школи, както и обладаващи различна сюжетно-тематична и жанрова конкретика. В съчетание с фината ѝ емоционална, емпатична чувствителност и способността ѝ за партньорство в израждането на драматургията (сценична и чисто музикална), тези качества създават визията на харизматичен артист със стил и високо качество на комплексната вокално-сценична изява. Ярък художественотворчески принос на Иванка Нинова във вокалната и актьорска интерпретация на партиите и образите в изведените от самата нея върхови роли, е и способността ѝ да надгражда, променя, да мисли в перспектива, да бъде винаги отворена и рефлексивна спрямо потока на идеите и конкретиката на действието. Умението за вникване в характерността на образа и свободното боравене с нюансите на всички регистри в широкия диапазон на гласа ѝ, насочени към разкриването драматургичната визия на режисьора, постигат експресия, която (в случая

върху примера на „Янините девет братя“) е характеризирана напълно обективно като „далеч от оперната „естетика на вчувстването“, и която „не допуска никакъв възможен привкус на конвенционална емоционалност – както в актьорското, така и във вокалното поведение, в полза на една пластична музикална реторика”¹.

Педагогическата работа на доц. д-р Иванка Нинова съм имала възможност да следя в три възможни среза – като колега в Академията, като част от професионална музикална институция (МДТ „Константин Кисимов” Велико Търново) и индиректно – чрез творческия си контакт с нейни изявени ученици, с които съм работила като пианист и хормайстор: Росен Кръстев, Ива Данова, Михаил Михайлов, Доротея Доротеева, Лидия Лазарова, Мирела Ябанджиева, Георги Гърланов, Полина Петкова. Независимо от личностната и гласова им индивидуалност и различното професионално надграждане от всеки от тях, съм дълбоко убедена, че може да се говори за певческа школа „Иванка Нинова”. Тя е основана на методика с безспорни и индивидуалноразличими резултати и педагогическа система, включваща личния вокално-технически, творчески и етичен пример на Иванка Нинова, всеотдайността ѝ като преподавател и неналожения, но спонтанно предизвикван от нея, респект. За периода 2001 – 2018 във вокалния клас на Иванка Нинова се дипломират и много други певци, някои от които – с ярки постижения национален и европейски мащаб. Сред тях са още Михаела Берова, Валерий Георгиев, Ева Перчемлиева-Таканова, Таня Кирова, Весела Янева, Стефани Кръстева, Биляна Трайковска, Кристофър Холман. В педагогическата система на Иванка Нинова осигуряването на сценична изява на студентите – с пиано и различни оркестрови състави и диригенти – се превръща база за израстването на всеки от тях, без значение в кой курс на обучението се

¹ Янова, Наташа. Впечатляваща изява на наш преподавател в постановката на „Янините девет братя”. Рецензия. – В: *Алманах на НМА* електронно издание.

намира. Това е и част от концептуалния фундамент на десетките концерти и спектакли, които доц. д-р Иванка Нинова осъществява, с безпримерно себеотдаване, заедно със своите студенти и София, и в други градове в страната.

В работата на доц. д-р Иванка Нинова заслужава да бъдат изтъкнати и две много важни линии, които имат отношение към продължаването и обогатяването на националната вокално-педагогическа и културно-музикална традиция. Първата има академични измерения – започвайки преподавателската си дейност през 1993 година, Иванка Нинова продължава школата на проф. Лиляна Стефанова и вече повече от четвърт век носи и пропагандира сред младите хора ценностите, в което е възпитана самата тя като изпълнител и творец. От учебната 2016–2017 година тази линия на приемственост продължава с назначаването като неин хоноруван асистент в НМА на една от най-успешните ѝ ученички – мецосопранът Петя Петрова.

С цялостната си дейност, насочена към популяризирането на певческото и музикално-сценичното изкуство, както и с посвещението си на каузата за формиране на отношение към музиката в един изключително широк социален контекст, Иванка Нинова продължава на ново равнище и дело, което е част от историята на българската музикална култура – това на нейния забележителен родственик композиторът, диригент, педагог и общественик от началото на ХХ век Димитър Попов.

Дисертационният труд на Иванка Нинова, посветен на личността, живота и творчеството му, е не само своеобразна реабилитация на делото на един от забравените музикални будители на българското общество, но и принос в Ренесанса на духовните им ценности. Този научен текст, в който авторът работи с архиви и множество документални извори (партитури, кореспонденции, мемоари), както и поднася и коментира познати и нови исторически факти в сравнителен, но и в аналитичен план (по отношение

на изразност, стилистика, принципи на музикалната драматургия), показва доц. д-р Иванка Нинова и като академичен преподавател с високите теоретична и обща култура, така необходими на съвременния облик на висшето образование.

Органичното единство на художественотворческа, педагогическа, изследователска и обществено-популяризаторска изява, което характеризира творческа личност на доц. д-р Иванка Нинова считам за качествен принос, обективността на който е безспорна. Това щастливо и рядко съчетание носи в себе си и емоционален и морален заряд, заедно с които, в лицето на доц. д-р Иванка Нинова, продължава най-добрите образователни традиции във вече близо столетната история на НМА.

Заключение – Въз основа на гореизложеното, на предоставените материали от кандидата материали и на качеството, което стои зад техния впечатляващ математически израз, както и на основание цялостната дългогодишна и значима художественотворческа, преподавателска и научна дейност на доц. д-р Иванка Нинова, убедено подкрепям нейната кандидатура и предлагам на уважаемото Научно жури да ѝ присъди академичната длъжност „професор” в професионално направление 8.3 Музика и танцово изкуство, специалност „Класическо пеене”.

21. 01. 2019 г.
София

Изготвил становището:
(доц. д-р Снежина Врангова-Петкова)